

Alternativt förslag

Årsredovisning 2022

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Viktiga händelser under året	3
3 Verksamheten 2022	5
4 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag	6
4.1 Omsorg om varandra och miljön	6
4.2 Egen organisation	6
5 Nämndens verksamhet 1	8
5.1 Resultat	8
5.2 Budgetavvikelse	12
5.3 Verksamhetsanalys	13
6 Konsekvenser av coronaviruset	19
7 Särskilda samarbetsuppdrag till nämnder och styrelser	20
8 Jämställdhetsperspektivet	20
9 Verksamhetsmått	21
9.1 Individ- och familjeomsorg.....	21

1 Inledning

Individ- och familjeomsorgsnämnden har bestått av 11 ordinarie ledamöter och 11 ersättare.

Individ- och familjeomsorgsnämnden har under år 2022 ansvarat för att fullgöra kommunens uppgifter inom individ och familjeomsorgens delområde barn och familj, unga vuxna, vuxna samt ensamkommande barn. Nämnden har även haft ett kommunövergripande samordningsansvar vad avser boendesituationen för människor som är socialt utsatta och långt ifrån den ordinarie bostadsmarknaden.

Nämnden har två av Kommunfullmäktiges samarbetsuppdrag. Ett särskilt samarbets-uppdrag gällande barn och unga i riskzonen samt ett särskilt samarbetsuppdrag gällande boendeprocessen.

Under 2022 tog nämnden fram ett nytt program för utvecklingsarbetet inom nämndens ansvarsområde för att tydliggöra inriktning och möjlighet att följa de strategiska områden som uttalades där. En plan för olika aktiviteter utifrån programmet har gjorts.

Under våren 2022 fick nämnden ett budgettillskott med 8 000 tkr för att hantera en ökad volym och ökade kostnader. 4 nya socialsekreterare inrättades för att möta den ökning av anmälningar och ansökningar avseende barn som varit under flera år. Effekten av denna satsning minskades på grund av att nämnden under större delen av året haft ett stort antal vakanser och svårt att rekrytera.

Antalet orosanmälningar avseende barn och unga har ökat under flera år och nämnden ser stora ökningskopplat till kriminalitet och psykisk ohälsa. Under detta år har även tillkommit ökningskopplat till våld mot barn och barn som bevittnat våld. På detta område har det även under året skett lagförändringar som gjort att detta uppmärksammas ytterligare samt kriminaliserats. Ökningen har fortsatt under 2022. Under 2022 aktualiserades 2 594 unika barn och unga i åldern 0-20 år. Detta kan jämföras med 2519 år 2021, 2319 år 2020 och 1842 år 2017 vilket är det år denna nämnd bildades.

2 Viktiga händelser under året

Ekonomi

Individ- och familjeomsorgsnämnden gjorde ett underskott med 11 736 tkr, främst beroende på köp av externa familjehemsplaceringar, köp av platser 0-12 år, samt köp av platser tvång i öppenvård för vuxna. En handlingsplan upprättades med fokus på familjehemsvården, placeringar samt ökad attraktivitet för att rekrytera medarbetare och på så sätt minska behovet av att anlita konsulter.

Befolkning

Borås befolkning har växt under året och det har även märkts för nämndens olika verksamheter. Fler barn, unga men även vuxna har inneburit ökat antal anmälningar/ansökningar och behov av insatser. Vi kan konstatera att antalet anmälningar som rör barn och unga ökar mer än befolkningsökningen. Kriminalitet, gängkriminalitet och psykisk ohälsa i befolkningen har under året haft inverkan på nämndens verksamhet och insatser.

Verksamhet

Tjänsten som socialrådgivare inom stadens kommunala aktivitetsansvar(KAA) permanentades under 2022. Denna tjänst, startat som en del av "Socialt hållbart Borås", hade tidigare finansierats med statsbidrag.

Avhopparverksamheten startade sent under hösten 2021 och har vidareutvecklats och funnit sina former under 2022 . Den har även förstärkts med budgetmedel för att ha ett utrymme att placera personer i skyddsboende. Nämnden har deltagit i arbetet med "Socialt hållbart Borås" på flera områden och med flera insatser. En av dessa insatser är projektet Team Domino som sker i samverkan med Grundskolenämnden som syftar till att finna arbetsätt som bidrar till att minska skolfrånvaro. Efter sommaren 2022 startades även insatsen Integrerat team i samverkan med Grundskola, Fritid- och folkhälsa och Polismyndigheten. Syftet är att arbeta tidigt med unga som riskerar att komma in i normbrytande beteende.

Nämnden utökade även antalet fältsekreterare med 2 tjänster, från 6 till 8 tjänster, samt inrättade 2 tjänster som socialrådgivare på Mötesplatserna Norrby, Hässleholmen- Hulta. Insatser för att möta behov i socialt utsatta områden och finansierade med statsbidragsmedel avsatt för detta ändamål.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att rekrytera familjehem och jourfamiljehem. Det har varit en stor efterfrågan på familjehem i hela Boråsregionen. Inriktningen har varit att öka antalet placeringar i nätverket och egna familjehem. Olika rekryteringsinsatser har gjorts och här finns framöver behov av ytterligare satsningar.

Den tidiga insatsen utan behovsprövat biståndsbeslut Origo har varit igång under året och även satsningen på systemisk utbildning har kunnat fortsätta.

Den nya boendeprocessen startade 2021 och samverkansformerna med främst Arbetslivsförvaltningen har utvecklats under 2022. Kriterier för att vara berättigad till ett socialt kontrakt har förtydligats. Antalet andrahandskontrakt växte mycket under hösten 2021 och våren 2022 för att därefter nå en plåtå.

Under hösten har förvaltningen arbetat med att ta fram förändringar i organisationen. Syftet är att skapa en organisation som har förutsättningar att på ett ännu bättre sätt möta dagens och morgondagens utmaningar bla. för unga med normbrytande beteende, insatser för yngre barn och familjehemsvården.

Förvaltningen har även arbetat med att förbereda övertaget av verksamhet för våld i nära relationer och mot hedersrelaterat våld från Arbetslivsnämnden.

Medarbetare

Efter att under 2020 varit lättare att rekrytera så blev det under 2021 åter svårare att rekrytera socionomer men även andra yrkeskategorier. Särskilt märkbart blev det under 2022 inom området myndighet Barn och unga. Konsulter behövde tas in redan hösten 2021 och utifrån rekryteringssvårigheter och vakanta tjänster ökade antalet konsulter stegvis under hösten 2022. Nämnden hade antagit en kompetensförsörjningsplan och utifrån denna har förvaltningen tagit fram en aktivitetsplan särskilt avseende socionomer inom området barn- och unga. Personalomsättningen har minskat under hösten 2022 men fortfarande är det svårt att rekrytera.

Coronapandemin

Pandemin påverkat verksamheten under inledningen av 2022 men under större delen av 2022 har påverkan varit begränsad. Vissa boenden har under våren haft begränsningar i antalet platser men vid året slut så är alla begränsningar utifrån Corona borttagna.

3 Verksamheten 2022

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamheter:

Nämnden ska medverka med socialrådgivarkompetens i de familjecentraler som finns och som kommer att etableras i Borås.

Under 2022 fanns det fyra familjecentraler i Borås Stad nämnden har medverkat med socialrådgivarkompetens på alla fyra. Nämnden finns även med i styrgrupper för vardera familjecentral samt i en övergripande styrgrupp för de fyra familjecentralerna.

Arbetet med att stärka familjehemmen har fortsatt under 2022.

Unga asylsökande som fyller 18 år ska få stanna i Borås Stad till dess den enskildes ansökan om asyl är avgjord.

Under 2022 har det funnits 16 ensamkommande barn i verksamheten varav merparten är eller har varit placerade i familjehem.

Anställda i upphandlade verksamheter ska ha arbetsvillkor jämförbara med anställda i Borås Stad.

Individ- och familjeomsorgsnämnden har upphandlat Nytida, ett boende för personer med missbruksproblematik. Företaget har jämförbara arbetsvillkor med anställda i Borås Stad.

Arbete mot hedersrelaterat våld

Relationsvåldsenheten i samverkan med Centrum för kunskap och säkerhet (CKS) har under det gångna året tagit fram ett förslag på en revidering av programmet för Borås Stads arbete mot hedersrelaterat våld. Arbetet med revideringen kommer att slutföras under 2023 och slutligen fastställas av Kommunfullmäktige. Ansvar flyttas från Arbetslivsnämnden till Individ- och familjeomsorgsnämnden. Verksamheten har även tagit fram ett metodstöd avseende stadens praktiska arbete mot hedersrelaterat våld. Metodstödet riktar sig till alla förvaltningar som möter personer som upplever sig utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

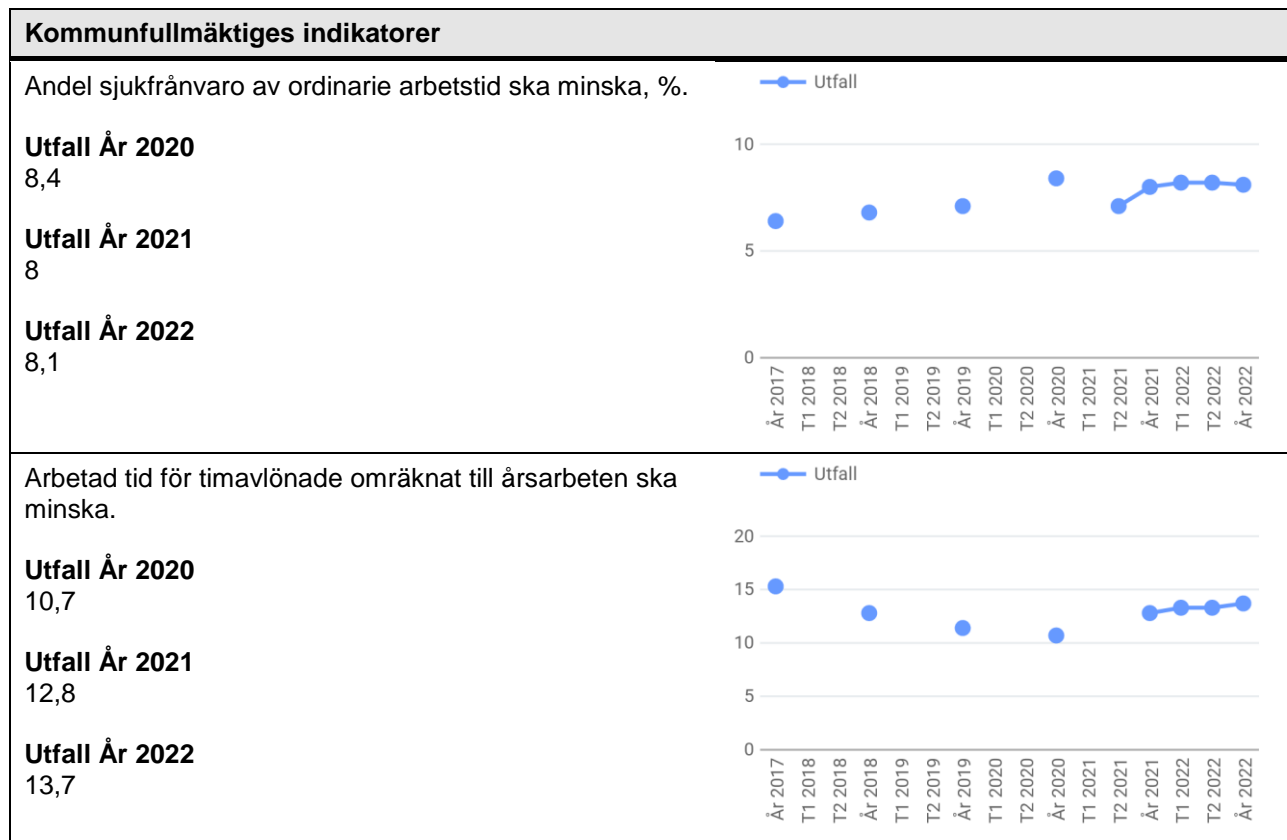
4 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag

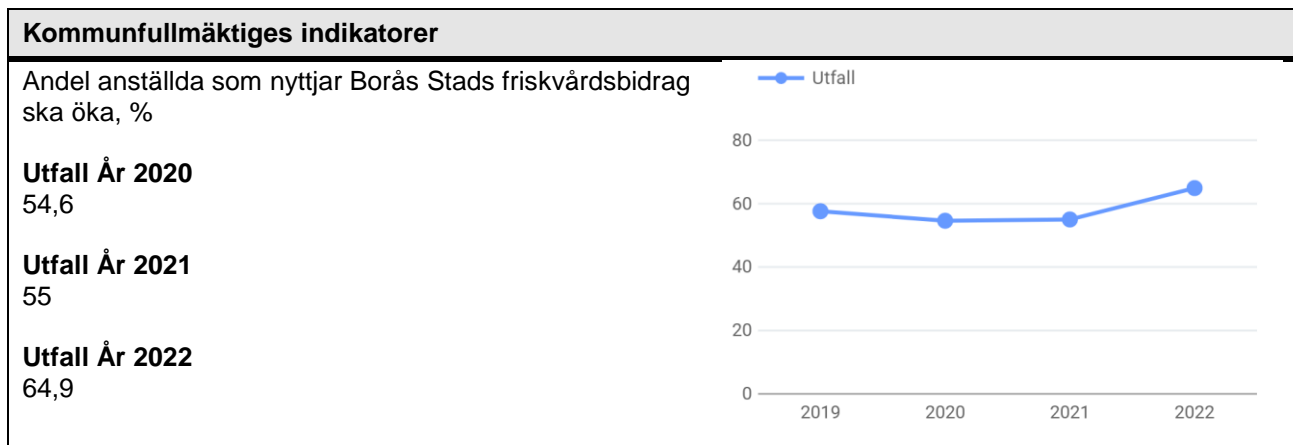
4.1 Omsorg om varandra och miljön

4.1.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2022	Kommentar
Individ- och familjeomsorgsnämnden ska under 2021 utreda förutsättningarna för att i högre grad kunna stötta unga, vars placering inom socialtjänsten kommer att upphöra, i deras sökande efter eget boende.	● Genomfört	Kvalitet och utveckling har inom de olika verksamhetsgrenarna kartlagt vilka arbetsätt som finns för att stödja unga som lämnar nämndens placeringar i sökande efter eget boende. Flera enheter har använt materialet "På väg" som är framtaget av socialstyrelsen som ett stödmaterial för att underlätta steget från institution/familjehem och till ett eget självständigt liv i ett eget boende. Under 2022 har flera verksamheter ytterligare arbetet och utbildat sig i materialet med följd att nämnden har ökat förutsättningarna att framöver öka stödet till de som flyttar ut och skaffar eget boende. Uppdraget betraktas därmed slutfört .

4.2 Egen organisation

Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.

Nämndens högsta sjukfrånvarotal tangerades under pandemins första månader och därefter har förändringarna i sjukfrånvaron under 2021 och 2022 i stort följt pandemins olika faser i samhället. Nämnden är ännu inte tillbaka på de nivåer vi såg innan pandemin, men har gjort satsningar kring tidiga insatser i form av samtalsstöd och satsningar kring långtidssjukfrånvaron. Under 2021 och 2022 har HR-enheten gjort en särskild satsning kring att minska långtidssjukfrånvaron (28 medarbetare) genom att arbeta nära cheferna i flera rehabiliteringsärenden. Omkring 70 % av dessa långtidssjukskrivna kom åter i tjänst under 2022. Resterande 30 % står för icke arbetsrelaterad frånvaro. Under 2023 planeras en intern rehabiliteringsutbildning i tre delar att genomföras för samtliga enhetschefer inom nämnden. Den sista delen genomförs tillsammans med företagshälsovården och de fackliga parterna. Fortsatt är fokus framåt att arbeta med hälsofrämjande insatser i form av bl.a. hälsoföreläsningar för nämndens samtliga medarbetare, tidiga insatser på individ- och organisationsnivå, att erbjuda en bra fysisk arbetsmiljö, att utveckla specialistkompetens och metodstöd samt handledning. Under 2023 kommer nämnden att arbeta med uppföljning utifrån resultatet på medarbetarenkäten.

Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.

Vi har sett en ökning av timavlönade som delvis varit kopplad till Corona pandemin, då fler medarbetare än tidigare varit hemma vid tecken på luftvägsinfektioner. Detta gäller nämndens boenden och den öppna mötesplatsen som måste ha minimibemannning. Under 2022 har en plan lagts för hur samarbetet mellan nämndens enhetschefer som nyttjar timavlönade, HR-enheten samt Bemanningseenheten på Sociala omsorgsnämnden ska förtydligas, utvecklas och löpande förbättras, med uppstart av de förändrade samarbetsformerna under 2023. Målsättningen är att de förändrade samarbetsformerna ska ge bättre förutsättningar till att resurserna timavlönade används på ett än mer strukturerat och optimerat sätt och med än mer kvalitet för våra brukare.

Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %

Förvaltningens hälsoinspiratörer ska med stöd av HR-enheten uppmuntra till aktiviteter som gynnar hälsa och friskvård. Under verksamhetsåret bjuds de in till aktiviteter som syftar till att ge dem goda förutsättningar och stärkt kunskap kring hur de kan arbeta för en hälsosam arbetsplats. 64,9 % av nämndens medarbetare nyttjade friskvårdsbidraget under 2022. En ökning från föregående år med närmare 10 %. I snitt nyttjade dessa medarbetare 90 % av den totala bidragssumman, en ökning från föregående år med 20 %. Insatser har gjorts kring att informera om de förmåner som man har som medarbetare samt om personalklubben MerKraft och dess aktiviteter.

5 Nämndens verksamhet 1

5.1 Resultat

5.1.1 Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

Post	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse
Statsbidrag	18 487	18 876	9 167	15 555	6 388
Avgifter och övriga intäkter	30 582	26 788	26 444	27 341	897
Summa intäkter	49 069	45 664	35 612	42 897	7 285
Personal	-206 015	-213 425	-233 309	-230 285	3 025
Lokaler	-28 778	-23 179	-22 061	-21 652	409
Material och tjänster	-141 480	-154 918	-141 553	-167 663	-26 109
Kapitalkostnader	-554	-539	-484	-484	0
Summa kostnader	-376 827	-392 061	-397 408	-420 083	-22 675
Buffert (endast i budget)	0	0	-3 654	0	3 654
Nettokostnad	-327 759	-346 397	-365 450	-377 186	-11 736
Kommunbidrag			365 450		
Resultat jämfört med kommunbidrag		0	0		
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat			0		
Godkända "öronmärkta" projekt			0		
Resultat jämfört med tillgängliga medel			0		
Ackumulerat resultat			0		

5.1.2 Resultatanalys

Resultatanalys

Individ- och familjeomsorgsnämnden gjorde ett underskott för år 2022 med 11 736 tkr.

Både anpassningar som nämnden har gjort samt tillskjutna medel har bidragit att underskott blev mindre än prognostiserat.

Material och tjänster har ett minus på minus 26 109 tkr. Främsta anledningen till underskottet är köp av externt familjehemsvård, externa Hem för vård och boende (HVB) och övriga externa boenden inom vuxenområdet. Medelkostnaden per dygn för institutionsvård har ökat från 4900 kr/dygn under år 2021 till 5500 kr/dygn år 2022. Institutionsvård omfattar både placeringar med frivillighet oftast i HVB-hem och placeringar utifrån tvångsvård oftast i Institutioner som bedrivs av Statens institutionsstyrelse. (SiS-hem) När det gäller placeringar inom SiS-institutioner anges dygnskostnaden av dem och där har nämnden små påverkansmöjligheter. Kostnadsläget för dessa placeringar är även betydligt högre än placeringar i HVB-hem.

Det finns flera faktorer som påverkar den totala kostnadsutvecklingen för institutionsplaceringarna

såsom omfattande vårdbehov hos barn och unga, självskaderisk, våldsageranden som i sin tur medför behov av att anlita institutioner som har beredskap att möta detta. Även förändringar inom Statens institutionsstyrelse kostnadsmodell med mer frekvent förekommande tilläggskostnader i samband med placeringar som bedömts särskilt vårdkrävande.

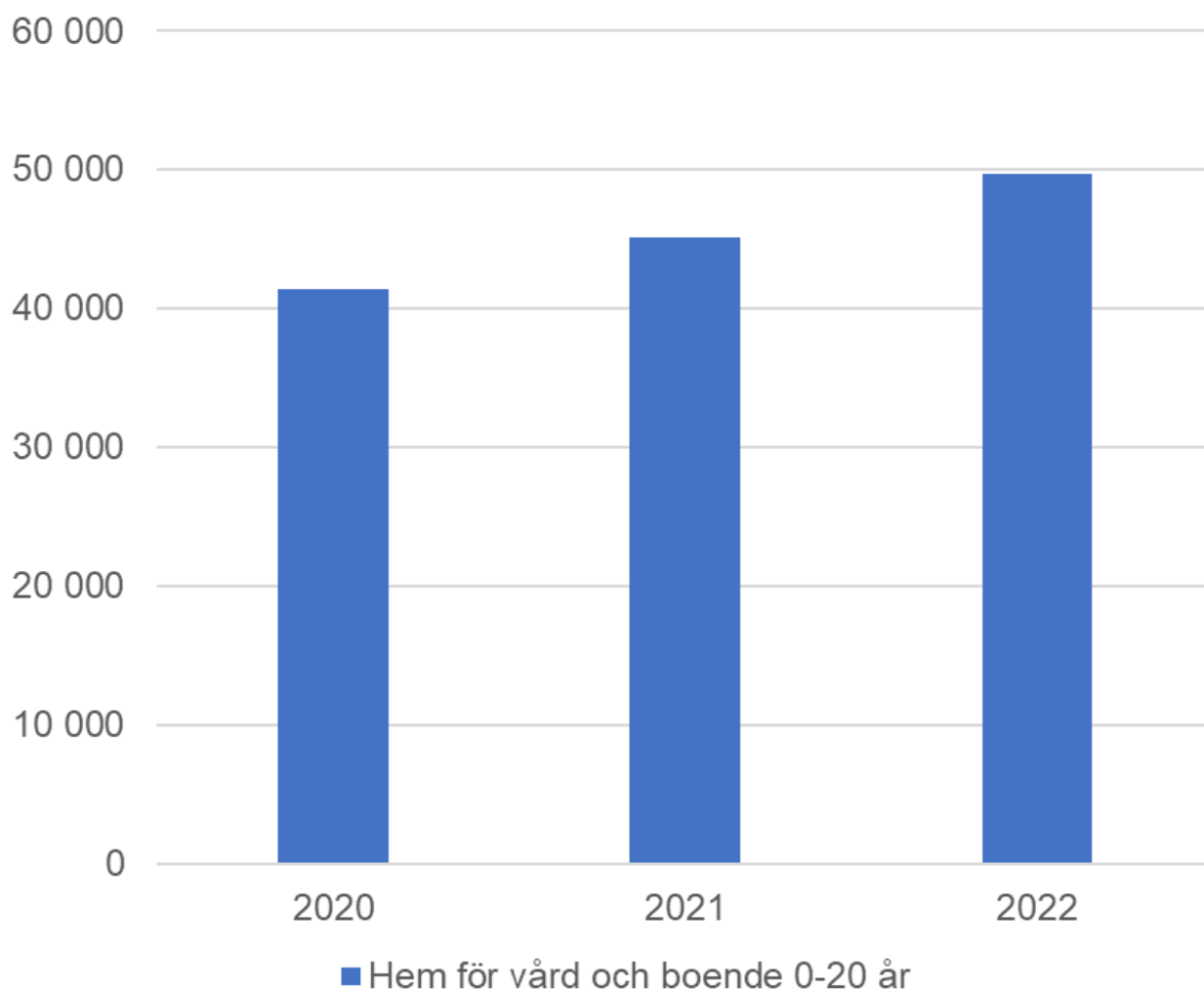
Nedan visas kostnadsutvecklingen för familjehemsvård samt för Hem för vård och boende 0-20 år (HVB).

Årskostnad familjehemsvård i tkr

Årskostnad för Hem för vård och boende 0-20 år (HVB) i tkr

Hem för vård och boende 0-20 år

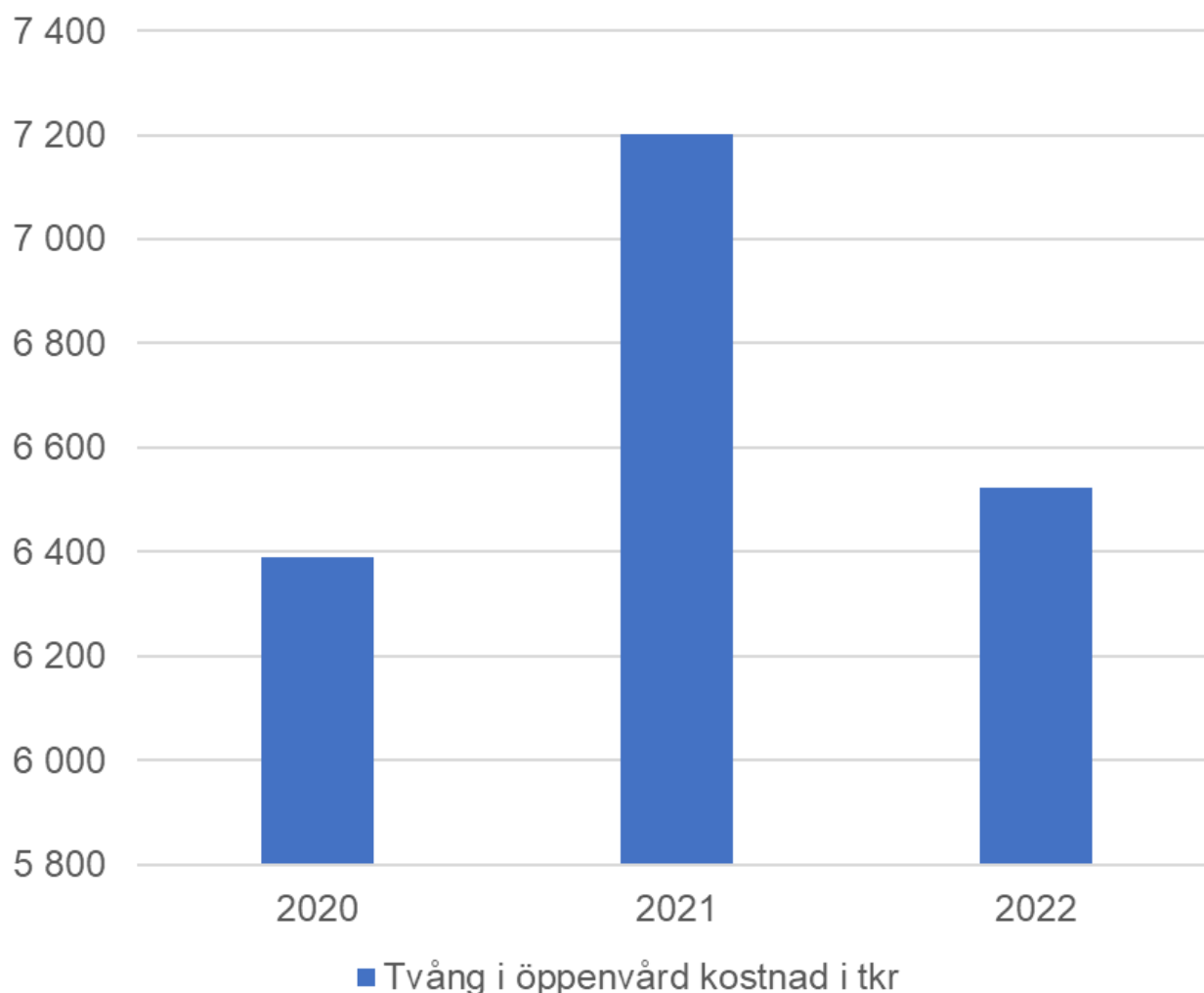
Det finns en tydlig ökning av barn och unga i Borås stad och en ökning i andelen barn som aktualiseras hos nämnden för utredning och insatser. Det som tydligast påverkar ekonomin är behovet av placeringar utom hemmet och där rör det sig om barn och ungdomar som behöver placering i familjehem. Volymen familjehemsplacerade har stegvis ökat under de senaste åren. Antalet unika barn och unga under 20 år i familjehem var 2018 126, 158 år 2020 och år 2022 170 personer.

Volymökningen samt svårigheten att rekrytera egna familjehem utifrån växande behov medför stigande kostnader. Kostnadsökningen för familjehem beror främst på att antalet externa placeringar ökat. Externt köpta konsulentstödda familjehem har en väsentligt högre dygnskostnad jämfört med de familjehem som finns inom nämndens egen verksamhet.

Köpen av externa Hem för vård boende har under året främst påverkats av en ökning av kostnader för de under 13 år.

Årskostnad för Tvång i öppenvård i tkr

Tvång i öppenvård kostnad i tkr

Tvång i öppenvård utgör en betydande del av underskott för vuxen vården. Detta är vård vanligen på HVB-boende eller andra liknande boende där personer med samsjuklighet skrivs ut från sluten rättspsykiatrisk vård eller annan sluten psykiatrisk vård. De har fortfarande psykiatrisk tvångsvård men bedöms inte behöva vara på en psykiatrisk vårdinrättning. I många fall finns fortfarande ett vårdbehov kvar som kräver ett HVB-boende och i dessa fall så är det föreskrivet att en kommun ska dela kostnaden med den psykiatriska vården inom Regionen. Tvång i öppenvård avgörs av en läkares bedömning och inte utifrån ett ställningstagande som kommunen gör. Kommunen är dock medfinansier. Kostnaden för tvång i öppenvård har minskat något under 2022 om man jämför med föregående år men ligger likafullt på en hög nivå.

5.1.3 Kostnader för "öronmärkta" projekt beslutade av Kommunfullmäktige

Projekt	Totalt godkänt belopp	Utfall tom 2021	Utfall 2022	Återstår
Summa				

5.2 Budgetavvikelse

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse
Central administration					
Intäkter	525	2 866	1 293	4 242	2 949
Kostnader	-13 923	-16 058	-17 263	-16 719	544
Resultat	-13 398	-13 192	-15 970	-12 477	3 493
Politisk verksamhet					
Intäkter	0	0	0	1	1
Kostnader	-2 151	-2 526	-2 288	-1 856	432
Resultat	-2 151	-2 526	-2 288	-1 855	433
Allmän IFO-verksamhet					
Intäkter	6 825	7 052	8 776	7 564	-1 212
Kostnader	-82 558	-86 512	-97 109	-94 208	2 901
Resultat	-75 733	-79 460	-88 333	-86 644	1 689
Barn- och ungdomsvård					
Intäkter	10 657	14 703	5 904	13 767	7 863
Kostnader	-156 514	-170 575	-163 027	-188 658	-25 631
Resultat	-145 857	-155 872	-157 123	-174 891	-17 768
Vård av vuxna					
Intäkter	13 611	8 235	8 218	9 380	1 162
Kostnader	-104 419	-103 766	-106 300	-110 699	-4 399
Resultat	-90 808	-95 531	-98 082	-101 319	-3 237
Flyktingverksamhet					
Intäkter	17 450	12 808	11 421	7 943	-3 478
Kostnader	-17 262	-12 639	-11 421	-7 943	3 478
Resultat	188	169	0	0	0
Övrig verksamhet					
Intäkter	0	0	0	0	0
Kostnader	0	0	0	0	0
Resultat	0	0	0	0	0
Buffert					
Intäkter	0	0	0	0	0
Kostnader	0	0	-3 654	0	3 654
Resultat	0	0	-3 654	0	3 654
Intäkter					
Kostnader					
Resultat					

Tkr	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse
Intäkter					
Kostnader					
Resultat					
Intäkter					
Kostnader					
Resultat					
Intäkter					
Kostnader					
Resultat					
Intäkter					
Kostnader					
Resultat					
Intäkter					
Kostnader					
Resultat					
Totalt					
Intäkter	49 068	45 664	35 612	42 897	7 285
Kostnader	-376 827	-392 076	-401 062	-420 083	-19 021
Resultat	-327 759	-346 412	-365 450	-377 186	-11 736

5.3 Verksamhetsanalys

Ekonomiska förutsättningar 2022

Individ- och familjeomsorgsnämnden kommunbidrag för år 2022 var 365 450 tkr.

En buffert avsattes med 1 %, 3 654 tkr och reserverades för att täcka kostnader för vård utom hemmet.

Resultatet blev minus 11 736 tkr.

Nämnden ansöker att få hela underskottet avskrivet.

Trots utökningar i budgeten inför 2022 då nämnden fått särskilt tillskott och tilläggsbudget på 8 000 tkr för andra halvåret, vilket möjliggjort förstärkningar i verksamheten är resultatet att nämnden gjorde ett underskott på 11 736 tkr.

Det finns en tydlig ökning av barn och unga i Borås stad och en ökning i andelen barn som aktualiseras hos nämnden för utredning och insatser. Det som tydligast påverkar ekonomin är behovet av placeringar utom hemmet och där rör det sig om barn och ungdomar som behöver placering i familjehem. Institutionsvården är mer stabil och ökar endast något.

Volymen familjehemsplacerade har stegvis ökat under de senaste åren. Volymökningen samt

svårigheten att rekrytera egna familjehem utifrån växande behov medför stigande kostnader och ökning av det prognostiserade underskottet för året.

Det som också påverkat ekonomin är ökade kostnader för socionomkonsulter främst under andra delen av 2022.

En handlingsplan finns för att försöka minska underskottet i verksamheten:

Inriktningen är att komma in tidigt med förebyggande och/eller tidiga insatser och på detta sätt minska behovet av mer omfattande öppenvårdsinsatser.

Individ- och familjeomsorgsnämnden arbetar med en inriktning mot vård och insatser i den egna hemmamiljön och i det egna nätverket.

Vid behov av familjehemsplacering så ska placering i nätverket undersökas i det fall det är lämpligt. Behovet av köpta externa platser kan minskas genom nätverksplacering.

Välavvägda bedömningar ska finnas vid bedömning när det gäller placering på institution. När det gäller pågående placeringar ska det prövas när vården kan övergå till den egna hemmamiljön och egna nätverket med öppenvårdsinsats.

Arbete med rekrytering av egna familjehem pågår och ett antal nya familjer som anmält sitt intresse utreds för närvarande.

Förstärkning sker inom öppenvård och myndighetsutövning för att på detta sätt kunna fullfölja arbetet med de 4 övriga delarna av handlingsplanen.

Underskottet består av:

- Central administration plus 3 493 tkr
- Politisk verksamhet plus 433 tkr
- Allmän-IFO-verksamhet plus 1 689 tkr
- Barn och ungdomsvård minus 17 768 tkr
- Vård av vuxna plus minus 3 237 tkr
- Flyktingverksamhet plus minus 0 tkr
- Buffert plus 3 654 tkr
- **Summa underskott 11 736 tkr.**

Individ- och familjeomsorgsnämnden ansöker om att få hela underskottet på 11 736 tkr avskrivet.

5.3.1 Central administration

Central administrationen har bestått av förvaltningsledning, Ekonomifunktion, HR-funktion samt Kvalitet- och utvecklingsenhet.

Central administration gjorde ett överskott med 3 493 tkr främst beroende på att en verksamhetsutvecklare tjänst inte varit tillsatt under år 2022. Två verksamhetsutvecklartjänster kopplade till projekt inom socialt hållbart Borås ingår i Kvalitet- och utvecklingsenheten och finansieras av statsbidrag för sociala insatser i socialt utsatta områden.

Administrationen har tillsammans med verksamheten arbetat med utvecklingsarbete och ständiga förbättringar.

IFO har på samma sätt som de senaste åren köpt 1,50 tjänster gällande stödfunktion Ekonomi under år 2022 från Arbetslivsnämnden. Detta omfattar economichef, ekonom och ekonomiadministration,

5.3.2 Politisk verksamhet

Politisk verksamhet har bestått av kostnader för Individ- och familjeomsorgsnämnden samt en nämndsekreterare. Politisk verksamhet gjorde ett överskott med 433 tkr.

5.3.3 Allmän IFO-verksamhet

Allmän IFO-verksamhet har bestått av administration av myndighetsutövning för barn och unga, unga vuxna 18-25 år samt vuxna. Inom myndighetsutövningen barn och unga har verksamheten varit uppdelad i fyra enheter.

Myndighetsutövning vuxna var varit uppdelat i unga vuxna 18-25 år och vuxna.

Vidare har Allmän IFO-verksamhet omfattat socialrådgivare som har arbetat på de 4 familjecentraler som finns i Borås.

Kvalitets och utvecklingsavdelningens del i Allmän IFO-verksamhet har bestått av betalningar av diverse dataprogram framförallt VIVA, samt gemensamma utbildningar.

Krisstöd vid allvarlig händelse.

Övriga verksamheter under Allmän IFO-administration har varit:

- Familjerådgivning där förutom Borås Stad även kommunerna Bollebygd och Ulricehamn ingått
- Familjerätt där förutom Borås Stad även kommunerna Bollebygd, Herrljunga och Svenljunga ingått.
- Sociala jouren där förutom Borås Stad även kommunerna Bollebygd, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn samt Vårgårda ingått.

Verksamheten har haft socionomkonsulter inne i verksamheten under året för att hantera verksamheten i avvaktan på att samtliga tjänster blir tillsatta. Året avslutas med vakanta tjänster trots att flera rekryteringar kunnat göras under hösten.

Allmän IFO-verksamhet gjorde ett plusresultat med 1 689 tkr. Det beror främst på ej tillsatta tjänster under året. Antalet vakanser och konsulter ökade under hösten 2022.

5.3.4 Barn- och ungdomsvård

Agneta och Birgitta skriver

Barn och ungdomsvård har bestått av köp av institutionsvård, familjehemsvård, öppenvård med biståndsbeslut samt serviceinsatser utan biståndsbeslut för barn och unga 0-20 år. Myndighetsutövning inom barn och unga har varit uppdelad i 4 områden samt unga vuxna 18-20 år.

Under året har verksamheten präglats av att flera tjänster på Barn och Unga myndighet har varit vakanta. av 38 tjänster har hälften periodvis varit obesatta. Vid årets slut fanns det tio socionomkonsulter på plats. För att marknadsföra socialsekreterare yrket och Borås stad pågår ett riktat arbete. Trots personalsituationen på myndigheten för

Barn och Unga fortsår utvecklingsarbetet inom förvaltningen

Nämnden har fokuserat på tidiga insatser och utredningsarbetet identifierar barn och ungas behov. Ett arbete för att öka barn och ungas delaktighet pågår och ska fokusera på att tydliggöra barnets röst i utredning och behandling. All vård som ges med stöd av Socialtjänstlagen ska ske i nära samarbete och samförstånd med samtliga parter och med barn och ungas bästa i fokus. Med ett nära samarbete mellan insatsfunktionerna och arbete över enhetsgränser så används den samlade kompetensen optimalt för att bäst matcha stöd till den enskilde. Handläggarna vid myndighetsfunktionen och personalen inom insatsfunktionen med uppdrag kring en individ verkar tillsammans som ett team kring den enskilde för att bästa och mest effektiva vård ska kunna ges. Under året har metoden, Efter barnförhöret, prövats och använts i några ärenden. Arbets sättet är ett integrerat teambaserat arbete mellan myndighet och insats och har varit uppskattat och gett barn och familjer ett direkt stöd i anslutning till att barn förhörts på Barnahus.

Verksamheten arbetar med förebyggande åtgärder genom socialrådgivning vid familjecentraler, serviceinsatsen Origo, samarbetssamtal, familjerådgivning, fältverksamhet samt stödcentrum. Utifrån socialt hållbart Borås så har nämnden med riktade stadsbidrag förstärkt fältverksamheten med två tjänster, samt startat upp verksamhet med socialrådgivare på mötesplatserna, en tjänst på Norrby och en tjänst med placering på Hässleholmen. Utöver detta har ett integrerat team startats upp som är en samverkan mellan Individ- och familjeomsorgsnämnden, Grundskolenämnden och Fritids- och folkhälsonämnden. Arbetet ska även inkludera en samverkan med polismyndigheten. Syftet med verksamheten är att öka det strategiskt uppsökande sociala arbetet mot unga individer med förhöjd risk för kriminalitet, missbruk eller annat normbrytande beteende bland främst högstadiungdomar, 13-16 år för att de åter ska försöka integreras till en fungerande skolgång eller sysselsättning, en meningsfull fritid och att de upphör med det kriminella och normbrytande beteendet. Utöver dessa insatser samverkar nämnden även med Grundskolenämnden kring projekt Domino som syftar till ökad skolnärvaro. Inom ramen för Socialt hållbart Borås finns också en enhet för det kommunala aktivitetsansvaret, KAA. Enheten är en integrerad verksamhet mellan Arbetslivsförvaltningen, Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen samt Individ- och familjeomsorgsförvaltningen. Individ- och familjeomsorgsnämnden har ansvaret för en socialrådgivare på enheten.

Öppenvårdsinsatser inom den sociala barn- och ungdomsvården innebär allt från stöd i ett tidigt skede för att minska risken för framtida psykosociala svårigheter, till insatser som riktar sig till en viss målgrupp där påtagliga problem redan visat sig.

När verksamheten inte kan möta behoven i ett tidigt skede till följd av hög belastning riskerar komplexiteten i den enskildes situation att öka vilket på sikt kan komma leda till än fler omfattande och kostsamma insatser.

Det finns en inbyggd osäkerhet i verksamhetens natur då möjligheten att påverka volymer, inflödet av ärenden, är begränsad. Under flera år har det skett en ökning av andelen barn och unga som aktualiseras inom socialtjänsten och under 2022 aktualiserades totalt 2594 unika barn. Ökningen har skett succesivt och från 2017 och fram till och med 2022 har antalet unika barn som aktualiserats inom socialtjänsten ökat med 752 individer. År 2017 hade 6,3 procent av andelen barn och unga i Borås Stad aktualiserats inom socialtjänsten och för 2022 uppgår andelen barn och unga som aktualiserats inom socialtjänsten till 9,1 procent.

Utfallet visar på att 471 barn och unga under 2022 erhållit en biståndsprövad öppenvårdsinsats, det är 8 färre än 2021. Av dessa 471 har 32 individer i åldersgruppen upp till 20 år erhållit en biståndsprövad insats från Mini-Maria. I ålder upp till 20 år har 16 individer erhållit en serviceinsats från Mini-Maria och genom serviceinsatsen Origo har 165 familjer erhållit stöd och hjälp under 2022 vilket är i nivå med föregående år.

Kontaktverksamheten har minskat successivt sedan 2017 genom mer likställda bedömningar och ett intensifierat arbetet kring nätverken. 2022 erhöll 49 barn och unga insatsen kontaktperson eller kontaktfamilj och 8 personer beviljades insatsen extra vuxen.

Familjehemsvården i sin helhet är komplex och förstärkt familjehemsvård började tillämpas 2018

genom att ytterligare resurser tillfördes området. Utifrån ökade krav kan verksamheten inte längre betraktas som förstärkt med undantag för den pedagog som finns kopplad till enheten. Placerade barn och unga har ofta en mycket komplex problematik och kraven på familjehemmen och dess kompetens har ökat. Lagstiftningen kring utredning av familjehem har skärpts och samhället har även förändrats. Civilsamhället är inte längre villigt/har inte möjlighet att bli uppdragstagare i den utsträckning som motsvarar behoven. Under året har ett arbete pågått i syfte att ytterligare utveckla nätverksarbetet för att skapa förutsättningar för att inventera, involvera och motivera nätverket. Ett arbete pågår också där Boråsregionens medlemskommuner tillsammans ska se hur arbetet kring placeringar av barn och unga kan förbättras och effektiviseras med särskilt fokus på familjehemsvården och rekrytering av familjehem. FoU Sjuhärad genomför en studie för analys av nuläge.

Under den tid som förstärkt familjehemsvård tillämpats har en ökning av interna familjehem skett. Under 2022 har 170 barn och unga varit placerade i familjehem, det är 7 fler barn och unga än 2021. En anpassning av arvodesersättningen till de interna familjehemmen gjordes inför 2019 för att öka attraktiviteten och minska konkurrensen från externa familjehem. Utöver familjehemspaceringar har även 27 unika barn bott i tidigare familjehem där vårdnaden har flyttats över till familjehemmet. Dessa familjer ersätts med motsvarande arvode grundat på civilrättsliga avtal.

Institutionsplaceringar i åldersgruppen 13-20 år har minskat från 2021 till 2022 med 201 vårddygn. Under 2022 var det 51 ungdomar i åldersgruppen som var placerad på institution. Det är 23 färre jämfört med 2021. 19 placerades inom nämndens egna Hem för vård och boende (HVB) och 35 på externa HVB och SiS-institutioner. Den genomsnittliga placeringstiden ökade från 180 dagar 2021 till 258 dagar 2022. Detta tyder på att komplexiteten och problematiken ökat hos de ungdomar som placeras på institution.

Insatsverksamheten inom barn och familj består av:

- Familjehem administration
- Kontaktpersoner
- Kontaktfamiljer
- Dialogcentrum
- Fältverksamhet
- Stödcentrum
- HVB Torstensongatan
- Stödboende

Verksamheten Barnahus bedriver Individ- och familjeomsorgsnämnden ihop med Västragötalandsregionen, Polismyndigheten, Kommunerna Bollebygd, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn, Vårgårda, Alingsås, Lerum samt Åklagarmyndigheten. Nämnden är värdkommun för verksamheten vilken är en myndighetssamverkan i gemensamma lokaler för barn som misstänks vara utsatta för brott.

Barn- och ungdomsvård gjorde ett underskott med 17 768 tkr.

Inom barn och ungdomsvården uppkommer underskotten inom Familjehemsvård och institutionsvård som är relaterade till volymökningar och ökade behov.

Volymökningen samt svårigheten att rekrytera egna familjehem utifrån växande behov medför stigande kostnader och ökning av det prognostiserade underskottet för året inom verksamheten.

Antalet orosanmälningar avseende barn och unga har ökat under flera år och nämnden ser stora ökningskopplat till kriminalitet och psykisk ohälsa. Under detta år har även tillkommit ökningskopplat till våld mot barn och barn som bevittnat våld. På detta område har det även under året skett lagförändringar som gjort att detta uppmärksammas ytterligare samt kriminaliserats. Ökningen har fortsatt under 2022. Under 2022 aktualiserades 2 594 unika barn och unga i åldern 0-20 år. Detta kan jämföras med 2519 år 2021, 2319 år 2020 och 1842 år 2017 vilket är det år denna nämnd bildades.

5.3.5 Vård av vuxna

Marianne skriver

Vård av vuxna har bestått av köp av institutionsvård, familjehemsvård, öppna insatser, individuellt behovsprövad öppenvård, samt övriga öppna insatser för vuxna och unga vuxna med missbruk och i vissa fall hemlöshetsproblematik.

Under året har alla verksamheter arbetat med delaktighet och tillgänglighet och implementering av de Nationella Riktlinjerna för missbruksvård ute på enheterna.

Verksamheten har en myndighetsutövning för Unga/Vuxna och en för Vuxna samt en gemensam mottagningsenhet för både Vuxen och Barn och unga området.

Insatssidan består av:

- Boendesociala enheten
- Vräkningsförebyggande enheten
- Yxhammarmottagningen
- Cedern
- Kaptensgatan stödboende
- Stödboende för yngre efter behandling av missbruk
- Drogfritt stödboende Klintesväng
- Akutboendet Badhusgatan
- Träffpunkten Träffen
- Mobila Teamen.
- HVB Torstenssonsgatan
- Verksamheten Mini Maria bedrivs i i samverkan mellan de kommuner som ingår avtal med kommunal huvudman; Individ och familjeomsorgsförvaltningen, Borås Stad och som tillhör Närvårdsamverkan i Södra Älvsborg och Förvaltningen för Regiongemensam hälso- och sjukvård, Västra Götalandsregionen. De tillhörande kommuner inom Närvårdsamverkan Södra Älvsborg som därför kan ingå avtal är Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda.

Nämnden har ett samordningsansvar för boendesociala frågor. Sedan februari 2021 har boendeuppdraget förändrats genom att IFO Vuxen och mottagningsenheten är vägen in för alla boendesociala frågor inklusive utredning och beslut av boendesocialt stöd med andrahands kontrakt. Anskaffningen av lägenheter ansvaras av Arbetslivsförvaltningen. Det vräkningsförebyggande arbetet är en viktig del i "Program mot hemlöshet" som ska revideras 2023. Handlingsplanen till Programmet kommer att kopplas till effektmål för Boende och närmiljö i Socialt Hållbart Borås. Efter att nämnden tagit över ansvaret för de boendesociala frågorna har antal sociala kontrakt ökat från 92 till 107 lägenheter. Utifrån inlåsningsrisker är det ett prioriterat område att arbeta med och i samverkan med bostadsbolag och berörda förvaltningar, för att hitta boendelösningar för personer som står utan bostad. Det pågår ett riktat arbete i samverkan mellan myndighet och öppenvården genom att använda den samlade kompetensen optimalt för att bäst matcha stöd till den enskilde rörande boendeärenden för att systematisera och korta ner handläggningstiderna. Sedan 2021 ingår i myndighetsdelens ansvarsområde, arbete med avhopparverksamhet som syftar till att underlätta för personer att lämna kriminella miljöer. Under 2022 har det från olika håll initierats förfrågningar utifrån problematiken rörande ca 30 individer varav bland annat Frivården har stått för ett flertal påannonseringar som sedan inte har fullföljts eller inte uppfyller definitionen som avhoppare. Under 2022 har fem individer beviljats skyddsplacering utifrån avhopparprogrammet, två av dessa har avbrutit placeringen.

Träffpunkten Träffen har café och aktiviteter för personer i social utsatthet oftast kombinerat med missbruk och/eller psykisk ohälsa. Det finns ett beslut om att förstärka personalstyrkan med en tjänst för att möjliggöra ökade öppettider samt förstärka arbetet rörande hemlöshetsproblematiken utifrån ett uppsökandearbete. Efter dialog med Svenska kyrkan har en samverkan startat under 2022 vilket har

resulterat i att en diakon finns på mötesplatsen en dag i veckan för att erbjuda stöd och aktiviteter.

IFO vuxen har två öppenvårdsmottagningar, Yxhammarmottagningen och Mini Maria.

Verksamheterna arbetar med målgruppen 13 år och uppåt som har ett riskbruk, missbruk eller ett beroende. Gruppverksamheten Smedjan ingår i Yxhammarmottagningen och är en uppskattad verksamhet som har utökats för att tillmötesgå behovet. Gällande Mini Maria i åldersgruppen 21 år och äldre har 3 individer erhållit biståndsprövad insats och 7 individer har varit självsökande under 2022.

Antalet Serviceinsatser på Yxhammarmottagningen 2020 var 339 st. 2021 hade Yxhammarmottagningen 275 serviceinsatser och 2022, 297 serviceinsatser. På totalen har antal ärenden minskat de senaste två åren vilket kan förklaras genom att arbete med anhöriggrupper är borttaget. Dock har det sedan 2021 skett en ökning till mottagningen av självsökande med egen problematik.

Nämnden har en entreprenad på Badhusgatan som är ett stödboende för personer med beroendeproblematik i kombination med psykisk ohälsa. Efter ny upphandling och nytt avtal 2020-11-01 innebär att nämnden har hälso- och sjukvårdsansvaret för de boende som är inskrivna i kommunal hemsjukvård.

Vård av vuxna gjorde ett underskott med 3 237 tkr.

2020 hade 109 individer heldygnsvård, 2021 112 individer och under 2022 130 individer med heldygnsvård.

2020 aktualiserades 567 unika vuxna, 2021 617 unika vuxna och 2022 aktualiserades 657 unika vuxna.

2020 erhöll 186 individer öppenvård, 2021 189 individer och 2022 erhöll 207 individer öppenvård. Öppenvårdsinsatsernas antal kan ha påverkats av Corona situationen

5.3.6 Flyktingverksamhet

Flyktingverksamhet består av verksamhet för ensamkommande- och asylsökande barn som är eller kan vara i behov av socialtjänstens insatser.

Under 2022 har 14 ensamkommande-/asylsökande barn och unga erhållit heldygnsinsatser.

Handläggning och insatser för flyktingverksamheten ingår numera i den ordinarie verksamheten.

5.3.7 Övrig verksamhet

Individ- och familjeomsorgsnämnden bedriver ingen övrig verksamhet.

6 Konsekvenser av coronaviruset

Under första halvåret 2022 var nämnden i påverkad av Coronapandemin. Utifrån rekommendationer och för att begränsa smittspridning så begränsades antalet platser på Akutboendet och Klintesväng. Detta påverkade i sin tur att nämnden behövde köpa boendeplaceringar externt. Under hösten har verksamheten inte märkt av någon påverkan av pandemin.

Verksamhet / Händelse	Uppskattad ekonomisk konsekvens 2022, tkr
Stödboenden	200
Summa	200

7 Särskilda samarbetsuppdrag till nämnder och styrelser

Individ- och familjeomsorgsnämndens särskilda samarbetsuppdrag

Samarbetsuppdrag avseende barn och unga:

Inom ramen för samarbetsuppdraget så är Individ- och familjeomsorgsförvaltningen representerad och aktiv i flera samverkansgrupper.

Det pågår bland annat ett särskilt arbete med att utveckla samverkan mellan Individ- och familjeomsorgsförvaltningen och Grundskoleförvaltningen. Arbetet kring SIP, samordnad individuell plan behöver fortsatt utvecklas. Under året har det gemensamma digitala verktyget för kommun och region, SAMSA, börjat användas för dokumentation av SIP när det gäller barn och unga och på detta sätt förväntas en bättre kvalitet uppnås och att det blir lättare att följa arbetet.

Förvaltningen arbetar även tillsammans med ett flertal andra förvaltningar i samarbetsforumen kopplat till Säker och Trygg Borås.

Formen för samverkan "Socialt Hållbart Borås" har under 2022 utökats och har en allt större roll när det gäller olika gemensamma utvecklingsinsatser. Nämnden deltar aktivt på olika nivåer i detta arbete och stora delar som rör samarbetsuppdraget avseende barn och unga hanteras inom denna arbetsform.

Samarbetsuppdrag avseende boendeprocessens mjuka frågor

Individ- och familjeomsorgsnämnden har ett särskilt samordningsansvar för den process som sker för personer med en social problematik som samtidigt har svårt att komma in på bostadsmarknaden eller hålla sig kvar där.

Inom Verksamhetsområde Unga Vuxna/Vuxna har man arbetat med SAMSA och SIP sedan flera år.

Under 2021 beslutades att Programmet mot hemlöshet ska revideras under 2022 och att hemlöshet blir ett målområde inom Socialt Hållbart Borås.

8 Jämställdhetsperspektivet

Nämnden utvärderar sedan 2019 barn- och ungdomsvården genom att följa upp vissa uppgifter i den dokumentation som görs. Uppgifterna samlas in så att det går att få könsuppdelning.

När det gäller könsfördelningen av de som får öppenvårdsinsatser följer insatserna de som aktualiseras och här har mönstret varit identiskt sedan 2019. 45 % av de som får öppenvårdsinsats är flickor och 55 % pojkar. När vi däremot tittar på könsfördelningen av de som får heldygnsinsatser (Hem för vård och boende och familjehem) så har det däremot under de senaste tre åren skett en förändring. Trenden är att andelen flickor som får heldygnsvård har sjunkit de tre senaste åren, från 54 % 2019 till 50 % 2020 till 48 % 2021. Nämnden fortsätter att följa verksamhetsstatistik utifrån kön för att dels se eventuella förändringar i behov och dels ge underlag för intern reflektion och dialog.

Utredningstiden avseende flickor och pojkar 0-20 år har varierat mellan 72-89 dagar i snitt mellan 2018-2021. Flickor har mellan 0-6 dagar längre utredningstid. För flickor 2021 var utredningstiden 77 dagar och för pojkar 72. Avseende vuxna med missbruk och beroendevård ökade utredningstiden mellan 2018-2020 från 58 till 66 dagar men minskade avsevärt 2021 till 45 dagar. För kvinnor har utredningstiden i tidsperioden 2018 -2021 varierat från 68 dagar till 41 dagar 2021. Nämnden kommer att fortsätta följa utvärderingen.

Kvalitet- och utvecklingsenheten har tagit del av en studie av Torbjörn Kalin, Hälsohögskolan Jönköping som visar att socialtjänsten oftare går vidare med utredningar efter en orosanmälan om flickor än om pojkar. Det är könsstereotypa normer som ligger bakom och det finns ett mönster som behöver ses över. Planeringen är att se över hur detta mönster ser ut i Borås.

Nämnden har under 3 år haft en plan för jämställdhetsintegrering som omfattat bland annat föreläsning och fortsatt analys av verksamheten. Ett arbetsmaterial har tagits fram för att använda vid diskussion på Arbetsplatsträffar (APT).

9 Verksamhetsmått

9.1 Individ- och familjeomsorg.

9.1.1 Barn och ungdom 0-20 år

9.1.1.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Budget 2022	Årsutfall 2022
Antal aktualiserade barn och ungdomar	2 319	2 519	2 500	2 594
Andel aktualiserade av totala antalet 0-20-åringar, %	8,4	8,9	9	9,1
Antal barn och unga med heldygnsinsatser	209	259	200	248
Antal barn och unga med öppenvårdsinsatser	524	536	255	520
Antal ensamkommande barn med heldygnsinsatser	19	10	4	14

9.1.2 Vuxen

9.1.2.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Budget 2022	Årsutfall 2022
Antal aktualiserade personer mellan 21-64 år	510	557	600	599
Andel aktualiserade av totala antalet personer mellan 21-64 år (%)	0,6	0,9	0,7	0,9

Verksamhetsmått	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Budget 2022	Årsutfall 2022
Antal vuxna personer över 20 år med heldygnsinsatser	109	112	60	130
Antal vuxna personer över 20 år med öppenvårdsinsatser	186	189	95	207

Moderaterna och Kristdemokraterna i Individ- och familjeomsorgsnämnden.

Hasse Ikävalko (M)

Valéria Kant (KD)

Marcus Robertsson (M)

Vivi Roswall (M)

Markku Nyrensten (M)

Josephine Fyr (KD)

